

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра сучаснай беларускай мовы**

Анатацыя да дыпломнай работы
**ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ З КАМПАНЕНТАМ-САМАТЫЗМАМ У
БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ**

ЯРОМЧЫК Марыя Аляксандраўна

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт А. Л. Садоўская

Мінск, 2017

РЭФЕРАТ

Колькасць старонак дыпломнай работы – 115

Колькасць дадаткаў – 2

Колькасць выкарыстаных бібліяграфічных крыніц – 60

Ключавыя словы: фразеалогія, фразеалагізм, кампанентны аналіз, саматызм, саматычная фразеалогія, структурна-семантычная характарыстыка, варыянтнасць, тыпы варыянтаў, шматзначнасць, этналінгвістычны аналіз.

Аб’ектам даследавання з’яўляюцца беларускія фразеалагізмы з кампанентам-саматызмам, г.зн. тыя ўстойлівыя моўныя адзінкі, у склад якіх уваходзяць лексемы, што маюць у сваёй семантычнай структуры кампанент значэння ‘назва часткі цела чалавека’. **Прадмет даследавання** – структурна-семантычная і этналінгвістычная характарыстыка саматычных фразеалагізмаў беларускай мовы.

Мэта даследавання – ажыццявіць комплексны аналіз беларускіх фразеалагізмаў з кампанентам-саматызмам у структурна-семантычным і этналінгвістычным аспектах.

Метадалогія і метады даследавання. Пры разглядзе аб’екта і прадмета даследавання намі выкарыстоўваліся метады кампанентнага, структурна-семантычнага і этналінгвістычнага аналізу, апісальна-аналітычны метады, а таксама прыёмы статыстыкі і сістэмнай класіфікацыі. Даследаванне праводзілася пераважна ў індуктыўным кірунку – ад фактычнага матэрыялу да яго сістэматызацыі.

Практычная значнасць дыпломнай работы заключаецца ў тым, што асноўныя палажэнні, вынікі і сістэматызаваны фактычны матэрыял могуць быць выкарыстаны: 1) пры далейшай распрацоўцы праблем і пытанняў беларускай фразеалогіі; 2) пры выкладанні курсаў сучаснай беларускай мовы (раздзела “Фразеалогія”), лінгвакультуралогіі і этналінгвістыкі ў вышэйшых навучальных установах і падрыхтоўцы спецкурсаў для студэнта-філолагаў; 3) на факультатыўных занятках у сярэдніх навучальных установах рэспублікі, паколькі такі матэрыял фарміруе ў вучняў цікавасць і павагу да роднага слова і духоўнай спадчыны сваіх продкаў.

РЕФЕРАТ

Количество страниц дипломной работы – 115

Количество приложений – 2

Количество использованных библиографических источников – 60

Ключевые слова: фразеология, фразеологизм, компонентный анализ, соматизм, соматическая фразеология, структурно-семантическая характеристика, вариантность, типы вариантов, многозначность, этнолингвистический анализ.

Объектом исследования являются белорусские фразеологизмы с компонентом-соматизмом, т.е. устойчивые языковые единицы, в состав которых входят лексемы, имеющие в своей семантической структуре компонент со значением ‘название части тела человека’.

Предмет исследования – структурно-семантическая и этнолингвистическая характеристика фразеологизмов белорусского языка.

Цель исследования – осуществить комплексный анализ белорусских фразеологизмов с компонентом-соматизмом в структурно-семантическом и этнолингвистическом аспектах.

Методология и методы исследования. В процессе изучения объекта и предмета исследования нами использовались методы компонентного, структурно-семантического и этнолингвистического анализа, описательно-аналитический метод, а также приемы статистики и системной классификации. Исследование проводилось преимущественно в индуктивном направлении – от фактического материала к его систематизации.

Практическое значение дипломной работы состоит в том, что основные положения, результаты и систематизированные материалы могут быть использованы: 1) в дальнейшей разработке проблем и вопросов белорусской фразеологии; 2) в процессе преподавания курса современного белорусского языка (раздела “Фразеология”), лингвокультурологии и этнолингвистики в высших учебных заведениях и подготовки спецкурсов для студентов-филологов; 3) на факультативных занятиях в средних учебных заведениях республики, поскольку такой материал формирует у учащихся интерес и уважение к родному слову и духовному наследии своих предков.

ABSTRACT

A number of pages in the thesis – 115

A number of enclosures – 2

A number of used bibliographic sources – 60

Key terms: phraseology, phraseologism, component analysis, somatism, somatic phraseology, structural-semantic characteristics, variance, types of variants, polysemy, ethnolinguistic analysis.

The object of research is Belarusian phraseologisms with somatism components, that means those sustainable language units with lexemes which have in their semantic structure a component with the meaning of “a part of the human body’s name”.

The subject of research is a structural-semantic and ethnolinguistic characteristic of phraseologisms in the Belarusian language.

The purpose of research is to carry out a complex analysis of Belarusian phraseologisms with somatism components in structural-semantic and ethnolinguistic aspects.

Methodology and methods of research. When considering the object and the subject of research we used methods of component, structural-semantic and ethnolinguistic analysis, descriptive-analytical method and techniques of statistics and system classification.

The practical significance of the thesis is that the main provisions, results and systematic materials can be used: 1) during further development of the issues and questions of Belarusian phraseology; 2) when teaching a course of modern Belarusian language (the section “Phraseology”), cultural linguistics and ethnolinguistics in higher education, preparing competitions for students of philological faculty; 3) on elective classes in secondary schools, since the material forms student’s interest and respect for a native word and the spiritual heritage of their ancestors.